

כי תצא (472)

אמרו חז"ל כי אדוניה היה בן מאשת יפה תואר שלקח דוד המלך במלחמה. לכן "לא עצבו אביו מימיו", להגיד לו תוכחה ומוסר, כי ירא "לאמר", פן ישוב ויאמר לו אדוניה: "מדוע ככה עשיתה", שלקחת יפת תואר, והלא אתה היית גורם שאהיה בן סורר ומורה.

ספר "אוצרות התורה"

ובעצרת הָרַע מִקֶּרְפָּךְ וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וַיֵּרְאוּ (כא.כא)
העונש שניתן לבן סורר ומורה בפרהסיא, אמור לזעזע את אמות הספים ולהחריד את העם, למען לא יעלו בדעתם לעשות כמעשהו, אולם מלבד זאת, כותב "ילקוט האורים" בשם "פרח לבנון" שבפסוק זה טמונה הדרכה נחוצה ביותר לאדם הרוצה להשפיע ולחנך אחרים בדרך ה', ותוהו מהי הדרך הנכונה ביותר לעשות זאת: כלל עתיק יומין הוא (סנהדרין יח.): "קשוט עצמן תחילה ואחר כך קשוט אחרים", קודם כל עליך לתקן בעצמך את הדרוש תיקון, ורק לאחר מכן תוכל לחנך ולבקר אחרים, וכל זאת כדי שיתקבלו הדברים, ולא תתקבל התגובה הגוננת של: "טול קורה מבין עיניך". זהו שאומר הפסוק: "ובעצרת הָרַע מִקֶּרְפָּךְ", רק לאחר שתשכיל ותצליח לבער את הרע ולתקן את עצמך תחילה, דע לך, ש"וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וַיֵּרְאוּ", בודאי ישמעו דבריך, ויתקבלו על לבם של האחרים.

ספר "ומתוק האור"

וְעָנְשׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶּסֶף וְנָתַנוּ לְאַבִּי הַנְּעָרָה כִּי הוֹצִיא שָׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל (כב יט)

יש לדקדק שינוי הלשון, דבכל הפרשה נאמר נערה חסר ה' "נער", ואילו כאן נאמר "נערה" מלא? יש לומר: מצאנו תוספת ה' באשה נשואה שנקראת על שם בעלה, דאם הוא חכם נקראת חכמה, אם הוא עשיר נקראת עשירה, ואם חסיד היא נקראת חסידה, נמצא שה' הוא סימן החיבור של אשה לבעלה ע"י נישואיה, ולפי"ז יש ליישב דבכל הפרשה שהבעל רוצה לגרשה כתבה התורה "נער" חסר ה', כיון שאין ביניהם שום חיבור, שהרי הוא רוצה לגרשה, אבל כאן דאיירי לאחר שנתברר שהוציא שם רע, ונאמר "לו תהיה לאשה....לא יוכל שלחה כל ימיו", לכן נאמר "נערה" עם ה', שהרי היא אגודה אצלו כל ימיו שאינו יכול לגרשה.

ספר "תכלת מרדכי"

לא תְּחַרֵּשׁ בְּשׁוֹר וּבְחֶמֶר יִתְּדוּ (כב, י)
"שור" היינו מדרגה גבוהה, פירושו של "שור" הוא: הבטה מלמעלה, ואילו "חמור", מרמז על החומריות שבאדם, יש בני אדם שעובדים את השם יתברך בתורה

כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אִיְכָיִךְ (כא.י)

לכאורה, כל הפתיח, המתאר את היציאה למלחמה, כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה (וכו') הינו מיותר, שהרי מה שחשוב לענייננו הוא הציווי כיצד לנהוג בעקבות הניצחון ושביית האויב, שאם בעקבות הניצחון נלקחה שבויה, יש לנהוג כך וכך וכו', ואם כך, כל השלב הראשוני של "יציאה" למלחמה אינו קשור כלל לעצם הציווי, ונראה כמיותר. אלא שידועים דברי הזוהר הקדוש שפסוקים אלה מתייחסים על דרך הרמז לא רק ליציאה למלחמה נגד אויב פיזי, אלא נגד אויב רוחני, "האויב שבתוכנו", היצר הרע.

ולכן הקדימה התורה "כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה"; כי במלחמה זו של האדם נגד יצריו, עיקר העיקרים נעוץ בעצם היציאה להילחם עצם ההחלטה של אדם לא להיכנע ליצריו אלא להוביל ולשלוט בהם, היא כבר עיקר המלחמה ועיקרו של הניצחון, ולכן רומזת התורה באומרה: "כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אִיְכָיִךְ וְנָתַנוּ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְשִׁבִיתָ שְׂבִי": עצם ההחלטה להילחם, היא כבר עיקר הניצחון.

המלקט

וְהָיָה אִם לֹא תַפְצֹתָ בָּהּ וְשִׁלַּחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ (כא.יד)

הכתוב מבשרך לשנאותה (רש"י). והקשה המזרחי דמהיכא דייקנין זאת. ונראה דהנה כתב הלבוש באבן העזר (סימן קכ"ו) דכותבין בגט המלה "ירח" ובכתובה כותבין "חודש", משום דבגירושין מצינו הלשון ירח שנאמר גרש ירחים, ואצל קידושין מצינו הלשון חודש שנאמר כי יקח איש אשה חדשה. והנה כאן ביפת תואר אף דכתיב ולקחת לך לאשה ומיירי בקידושין, אעפ"כ נאמר ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, לשון ירח ולא חודש. מזה איכא למילף שסופו לשנאותה ולגרשה, דמטעם זה נאמר לשון ירח כמו בגט.

ספר "מקח טוב"

כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה (כא.יח)

פירש רש"י, למה נסמכה פרשת יפת תואר לבן סורר ומורה, לומר לך שאם ישא יפת תואר סופו להוליד ממנה בן סורר. כתב בנביא (א.א.): "ואדניה בן חגית מתנשא לאמר אני אמלוך ויעש לו רכב ופרשים....ולא עצבו אביו לאמר מדוע ככה עשיתה", פירשו רש"י והרד"ק, לפי שהיה יפה תואר מאחיו, ואמר בלבו שאביו אוהב אותו יותר מאחיו לפי שלא גער בו מימיו ולא הכעיסו, לפיכך היה מתנשא לאמר אני אמלוך. למדך שהמונע תוכחה מבנו מביאו לידי מיתה. יש להתבונן מדוע באמת לא הוכיחו אביו? ביאר הגאון רבי שמעון סופר זצ"ל: הנה

ובתפילה, ואף על פי כן שטופים הם בחומריות ובתאוה, לפיכך אמרה תורה: "לא תחַרֵּשׁ בְּשׁוֹר וּבְחֶמֶר יִתְדּוּ", לא יתכן לעבוד את השם יתברך במדרגות גבוהות ובחומריות כבת אחת. אם נפשך שואפת למדרגות, שומה עליך לכבוש את החומריות ולשבור את המידות.

מאור השמש

מואב חייבים בדיני שמים, כי שכרו את בלעם בכסף ואֲשֶׁר שָׁכַר עֲלֵיךְ אֶת בִּלְעָם בֶּן בְּעֹר מִפְּתוֹר אֲרָם נִהְרָם לְקַלְלָךְ (כג, ה)

מדוע היה חשוב לומר שבלעם נשכר בכסף, ומה אכפת לנו אם בלעם הוזמן בחינם או תמורת תשלום? באר ה"קהילת יצחק": יש דברים שאדם פטור עליהם בדיני אדם וחייב בדיני שמים. אחד מהם הוא השוכר עדי שקר. וכתבו התוספות (בבא קמא נו.), כי אימתי חייב השוכר עדי שקר בדיני שמים? רק אם הוא שוכר בכסף, אבל אם הוא מבקש מאנשים שיעידו לו עדות שקר בחינם, גם בדיני שמים הוא פטור, כיון שהוא סבור שהעדים לא ישמעו בקולו. לכן, כאשר שכר בלק את בלעם לקלל את ישראל, הוא היה חייב בדיני שמים רק מכיון שהוא שכר אותו בכסף, אבל אם היה מבקש ממנו לקלל את ישראל בחינם, היה פטור גם בדיני שמים.

ספר "יחי ראובן"

לא תפאֵר אֶתְרִיךְ (כד, כ)

ביאר רבינו בחיי, וז"ל: על דרך המדרש: "לא תפאֵר אֶתְרִיךְ" אל תתפאר על העניינים אם אתה מיטיב להן ומניח זיתים תחת האילן. והעניין, לפי שראוי לאדם שיעשה חסד ושלא יפרסמנו, וכענין שכתוב (משלי כ, ו): "רב אדם יקרא איש חסדו ואיש אמונים מי ימצא". ביאור הכתוב: רוב בני אדם כל אחד מהם יכריז החסד והטובה שעושה ולא יכסה אותה, אבל "איש אמונים" שיעשה חסד ולא יפרסמנו אלא שיכסנו, "מי ימצא". וקראו "איש אמונים" על שם (שם יא, יג) "ונאמן רוח מכסה דבר".

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עֲמָלֶךְ (כה, יז)

מהו ענין זכירת עמלק בזמן הזה. הרי כאשר אנו בגלות, אסור לנו לקיים מצוות מחיית עמלק, אף אם נדע בבירור מי הם. נראה שענינה של מצוה זו להורות לאדם וללמדו, שיכול בשר ודם להיות רשע כל כך ולכפור אף במה שענינו רואות בחוש, כמו שהחטיאו עמלק את ישראל. לכן יחוש האדם ויזהר על עצמו ואל יאמין בעצמו פן יכשל לא רק במנהג טוב או בחומרא, אלא צריך לחשוש אף על עבירות חמורות כגזל ורציחה.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות בשם רבי משה פינשטיין"

הלכה: קריאת התורה בשבת

מוציאין ספר תורה ובעת פתיחת ההיכל בין בשחרית של שבת בין במנחה, צריך לומר הנוסח בריך שמיא וגם בראש חודש טוב לאומרו בעת פתיחת ההיכל. והאומרים אותו גם בחול בשני ובחמישי, יש להם על מה שיסמוכו. ואנו אין מנהגינו לאומרו בשני וחמישי. כשאומרים "אנא עבדא דקודשא בריך הוא דסגידנא קמיה ומן קמיה דיקר אורייתיה", יש להשתחוות מול הספר תורה הפתוח בהיכל, והוא מנהג נכון. מי שנמצא באמצע פסוקי דזמרה וכל שכן בקריאת שמע וברכותיה, בעת פתיחת ההיכל, אינו רשאי להפסיק לומר בריך שמיא עם הצבור, משום דהוי הפסק. רק ישתחוה עם הצבור, באין אומר ודברים.

ספר "ילקוט יוסף. הלכות ספר תורה"

פתגם: לב שמאמין לעולם אינו מתפלל לשווא

פתגם חסידי

חקירה: כאשר? שטר חוב

השעבוד נפקע למפרע, או שהלווה קונה את השעבוד מהמלווה ועתה הוא שייך ללווה. (הקצות החושן מח. א ד"ה שנמחל: הלווה קונה את השעבוד). **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: חיוך של בוקר

יעל אהבה לשמח אנשים. בכל בוקר היא חייכה, בירכה את חבריה ועזרה למי שהיה צריך. יום אחד ראתה חברה עצובה וישבה לידה. הן דיברו, צחקו וחזרו לשחק יחד. יעל גילתה שחיוך קטן יכול להפוך יום שלם לשמח. שמחה משתפת את עצמה כשנותנים אותה לאחרים.

סיפור חסידי

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: בנימין בן אסתר, יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזויה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייל לאוני. **לעילוי נשמת:** אלגרין שמחה בת אמילי, רינה בת רחל קלוד שלמה בן זירמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'יינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרדיה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל, לאה חוה בת שמחה סימי.

